

Kursplaner för grundutbildning och vidareutbildning i användning av växtskyddsmedel utomhus samt i och omkring växthus

Dessa kursplaner avser utbildning av distributörer av växtskyddsmedel

Mailid: MAG-006, 2014-10-22

Kemikalieinspektionen

Postadress

Box 2
172 13 Sundbyberg

Besök & leverans

Esplanaden 3A
172 67 Sundbyberg

Faktureringsadress

FE 124
838 80 Frösön

Telefon & fax

Telefon 08-519 41 100
Fax 08-735 76 98

Internet

www.kemi.se
kemi@kemi.se

Org nr

202100-3880

Förordning (2014:425) om bekämpningsmedel reglerar att de som tillhandahåller växtskyddsmedel på marknaden ska ha någon hos sig som har ett giltigt utbildningsbevis. Det får man efter att man har deltagit i en utbildning och avlagt ett kunskapsprov med godkänt resultat. Utbildningarna som genomförs ska ge kunskaper i de ämnen som framgår av kursplanerna.

Innehåll

1 Definitioner och gemensamma krav	4
1.1 Huvudman	4
1.2 Kursledning	4
1.3 Fortbildning för huvudmän och kursledningar	4
1.4 Samordning av kurser	5
1.5 Kursavgifter	5
1.6 Kursutvärdering	5
1.7 Publicering av kurser på Jordbruksverkets webbplats	5
1.8 Föreläsare	5
1.9 Pedagogiska hjälpmedel	5
1.10 Närvaro	5
2 Genomförande	6
2.1 Litteratur	6
2.2 Digital instuderingskurs	6
2.3 Provfrågor och övningsuppgifter	7
2.4 Språk och tolk	7
2.5 Läs- och skrivsvårigheter	8
3 Examination och utfärdande av utbildningsbevis	9
4 Utbildning i användning av växtskyddsmedel utomhus	10
4.1 Grundutbildning i användning av växtskyddsmedel utomhus	10
4.2 Vidareutbildning i användning av växtskyddsmedel utomhus	14
5 Utbildning i användning av växtskyddsmedel i och omkring växthus	18
5.1 Grundutbildning i användning av växtskyddsmedel i och omkring växthus	18
5.2 Vidareutbildning i användning av växtskyddsmedel i och omkring växthus	22

1. Definitioner och gemensamma krav

1.1 Huvudman

Av 2 kap. 5§ Kemikalieinspektionens föreskrifter om bekämpningsmedel (KIFS 2022:3) framgår att länsstyrelsen ska tillhandahålla kurser som omfattar grundutbildning och vidareutbildning för distributörer av växtskyddsmedel i hur medlen används.

Länsstyrelsen har ansvar för

- att årligen erbjuda kurser,
- att kursplanen följs,
- administration kring kurserna, det vill säga ansvaret för att kurser arrangeras, examination, inmatning i Jordbruksverkets administrativa system för kursverksamhet och utfärdande av utbildningsbevis
- att medverka vid samtliga kurser, till exempel genom att inleda och avsluta dem.

1.2 Kursledning

Den länsstyrelse som genomför kursen utgör kursledning. Det är lämpligt att kursledningen närvarar under hela kursen.

1.2.1 Kursledare

Kursledaren ska

- planera upplägget av kurserna
- vara ansvarig för bokning av föreläsare och lokaler
- förmedla planering av genomförande, upplägg och kursplan till samtliga föreläsare och till länsstyrelsen.

Den som är kursledare ska ha en egen aktuell behörighet i att använda växtskyddsmedel. Det är en rekommendation att länsstyrelsens representant går behörighetskursen i ett annat län än det egna. Främst för att undvika eventuella jävsituationer vid examination. Organisationer, företag och andra aktörer som säljer växtskyddsmedel får inte vara kursledare för en behörighetsutbildning.

1.3 Fortbildning för huvudmän och kursledning

Jordbruksverket anordnar fortbildningskursen *Att använda växtskyddsmedel* varje år. De på länsstyrelsen som ska genomföra examination ska delta minst vartannat år i fortbildningen.

Kursledning ska delta i denna fortbildning varje år i möjligaste mån, dock minst vartannat år. Fortbildningen ger en uppdatering kring frågor rörande kurserna, ny kunskap och är

även en arena där myndigheterna har möjlighet att mötas och diskutera samarbeten och frågor kring gemensamma ämnen.

1.4 Samordning av kurser

Kursutbudet får samordnas mellan flera länsstyrelser. Respektive länsstyrelse får själv besluta om kurserna ska genomföras i det egna länet eller i samverkan med en eller flera andra länsstyrelser.

1.5 Kursavgifter

Länsstyrelsen beslutar själva om kursavgiften.

1.6 Kursutvärdering

För varje kurs ska länsstyrelsen genomföra en kursutvärdering. Jordbruksverket tar fram en mall som länsstyrelserna använder och kopia av utförd utvärdering skickas till Jordbruksverket. Mallen kommer vara en blandning mellan obligatoriska frågor och förslag på frågor som kan anpassas efter länens egna förutsättningar.

1.7 Publicering av kurser på Jordbruksverkets webbplatser

Länsstyrelserna ska lägga ut sina planerade kurser i Jordbruksverkets administrativa system för kursverksamhet före den första november varje år. Jordbruksverket publicerar information om kursverksamheten och länk till Jordbruksverkets administrativa system för kursverksamheten på www.jordbruksverket.se.

1.8 Föreläsare

De personer som anlitas som föreläsare på utbildningarna ska ha kompetens inom det eller de avsnitt som de ska förmedla kunskaper om. Föreläsarna ska ge en opartisk och objektiv framställning. Vid fysiska kurser får föreläsaren närvara digitalt. Kursledningen ska informera föreläsarna om målgruppen och kursplanen för kursen.

1.9 Pedagogiska hjälpmedel

Det är viktigt att det finns bra beskrivande bildmaterial till kurserna och att tillgängliga pedagogiska hjälpmedel, till exempel filmer används i undervisningen. Kurserna bör anpassas efter kursdeltagarnas yrkesinriktning.

1.10 Närvaro

Närvaroplikt för registrerade kursdeltagare gäller för samtliga kurser. Frånvaro kan i speciella fall tillåtas under grundutbildningarna, se vidare under avsnitt 4.1.3 och 5.1.3. Efter överenskommelse med länsstyrelsen kan kursdeltagaren närvara på distans. Detta gäller om förutsättningar för överföring av ljud och bild finns.

2 Genomförande

De områden som anges i timplanerna i Jordbruksverkets kursplaner ska vara lärarledda. Under grundutbildningarna uppmuntras deltagarna till moment av självstudier, exempelvis övningsuppgifter och inläsning. Inför vidareutbildningarna ska deltagarna ges möjlighet till att gå en digital instuderingskurs som berör de områden som inte kommer tas upp under vidareutbildningen. För ansvarsfördelning, syfte med den digitala kursen samt områden den digitala kursen kommer att beröra, se kapitel 2.2 om digital instuderingskurs.

Kursdeltagarna bör utöver obligatoriska moment i kurserna uppmannas till egenstudier.

2.1 Litteratur

Litteratur som är obligatorisk framgår under respektive utbildning. Förslag på övrig litteratur och material som kan användas i kursen hittas på webbplatsen (www.jordbruksverket.se), i Jordbruksverkets webbutik (webbutiken.jordbruksverket.se) och i Jordbruksverkets administrativa system för kursverksamhet/Sprutboden.

2.2 Digital instuderingskurs

2.2.1 Syftet med en digital instuderingskurs

Syftet med den digitala instuderingskursen är att ge de deltagare som anmält sig till en vidareutbildningskurs med inriktning utomhus eller i och omkring växthus, en möjlighet att uppdatera sig i de områden som hen förväntas kunna inför vidareutbildningen. Instuderingskursen är frivillig att gå för deltagarna men den tar upp de områden som inte kommer beröras under vidareutbildningsdagen men där kunskap krävs för att yrkesmässigt kunna utföra sitt arbete. Frågor från de olika områdena som instuderingskursen berör kommer att finnas med i provet som skrivs i slutet av vidareutbildningskursen för användning av växtskyddsmedel utomhus eller i och omkring växthus.

För de deltagare som har svårt att gå eller ta till sig en digital instuderingskurs uppmuntras länsstyrelserna arrangera fysiska eller gemensamma digitala kurstillfällen, där det som ingår i den digitala instuderingskursen går igenom muntligt. Vid dessa tillfällen kan vidareutbildningen förlängas med en halvdag.

2.2.2 Innehåll digital instuderingskurs

Den digitala instuderingskursen kommer att beröra följande områden:

- Lagar och regler
- Risker för yttre miljö
- Hantering/Förvaring
- Teknik
- Räkneuppgifter
- Grunderna i Integrerat växtskydd

2.2.3 Ansvarsfördelning

Jordbruksverket ansvarar för att ta fram digitala instuderingskurser till vidareutbildning utomhus och i och omkring växthus samt att informationen i de digitala kurserna är aktuell. De digitala kurserna ska finnas tillgängliga och uppdaterade senast vecka 40 inför varje ny kurssäsong. Länsstyrelserna ansvarar för att tillgängliggöra de digitala kurserna för de deltagare som anmält sig till en vidareutbildningskurs med inriktning utomhus eller i och omkring växthus. Kurserna bör finnas tillgängliga senast 3 veckor innan kursstart så att deltagarna har tid att läsa in sig på de områden som de förväntas kunna innan kursstart. Vid sena anmälningar bör den digitala instuderingskursen göras tillgänglig snarast.

2.3 Provfrågor och övningsuppgifter

Jordbruksverket ansvarar för att ta fram underlag på fysiska samt digitala prov för både grundkurser och vidareutbildningar. Detta underlag ska sedan nyttjas av länsstyrelserna. Länsstyrelserna får ändra i texten, exempelvis val av preparat, för att bättre spegla det egna länets förutsättningar, förutsatt att innebörden i frågan är densamma. Jordbruksverket ansvarar för att provunderlaget finns på plats senast vecka 40 inför varje ny kurssäsong.

Alla frågor inklusive inlämningsuppgift i proven ska lämnas in och rättas av länsstyrelsen. Anknytning ska finnas till praktiska moment såsom hantering och användning av växtskyddsmedel. En provfråga får inte förekomma om den finns med som en övningsuppgift. Kursdeltagarna får under proven ha tillgång till fysisk och digital kurslitteratur, anteckningar och miniräknare. Kommunikation med andra än kursledningen får inte ske.

För respektive kurs anges det under kapitel 4.1.4, 4.2.3, 5.1.4 och 5.2.3 de områden som ska ingå i provet samt obligatoriska frågor som ska vara korrekt besvarade av kursdeltagaren, oavsett om den totala poängen för godkännande är uppnådd. För att provet ska kunna godkännas ska minst 70 % av den totala poängen vara uppnådd.

Om provet sker på distans ska alla deltagare i den aktuella kursen skriva provet vid samma tidpunkt. Undantag kan i enskilda fall medges av ansvarig länsstyrelse.

Länsstyrelserna ansvarar för att meddela deltagarna på samtliga behörighetskurser resultatet av deras prov genom den kommunikationskanal som bäst passar den enskilde länsstyrelsens förutsättningar. När resultatet förmedlas ska deltagaren få information om hen är godkänd eller inte. Om deltagaren svarat fel i provet ska dessa fel förmedlas.

2.4 Språk och tolk

Eftersom kursdeltagarna efter kursen själva ska klara av att läsa etikett, säkerhetsdatablad och ”Hjälpredan vid bestämning av anpassade skyddsavstånd” för att kunna rådge sina kunder, är det viktigt att de förstår svenska. Undervisning ska därför i första hand ske på svenska och provet ska vara författat på svenska.

Vid behov ska länsstyrelsen erbjuda tolk att medverka under kursen. Länsstyrelsen avgör vem som kan stå för kostnaden för tolk. Tolkens uppgift är enbart att översätta, inte hjälpa

kursdeltagarna i övrigt. Om tolk medverkar på kursen kan kursdeltagarna få hjälp med att få provfrågorna upplästa på annat språk och provsvaren kan få skrivas på annat språk. När tolk medverkar kan kursdeltagare få extra tid för att genomföra provet.

2.5 Läs- och skrivsvårigheter

Med hänsyn till de regler som finns för tillhandahållande av växtskyddsmedel måste krav på läs- och räknekunnighet ställas. Kursdeltagare med läs- och skrivsvårigheter måste själva kunna läsa en etikett men kan få hjälp med att förstå provfrågorna och den information som ligger till grund för frågorna. Kursdeltagare kan få extra tid för att genomföra provet. Enstaka frågor som kräver mer skrivande får redovisas muntligt inför länsstyrelsen. För de kursdeltagare som önskar finns kursboken ”Säker bekämpning” som ljudbok. Ljudboken finns i Jordbruksverkets administrativa system för kursverksamhet. Det är länsstyrelsen som ger deltagarna åtkomst till ljudboken. Kursdeltagarna får behålla sin ljudbok efter avslutad utbildning.

3 Examination och utfärdande av utbildningsbevis

Examinationen och utfärdande av utbildningsbevis genomförs av den länsstyrelse som arrangerat kursen.

4 Utbildning i användning av växtskyddsmedel utomhus

4.1 Grundutbildning i användning av växtskyddsmedel utomhus

4.1.1 Övergripande

4.1.1.1 Omfattning

Genomförd kurs och godkänt prov ger behörighet att tillhandahålla växtskyddsmedel på marknaden.

4.1.1.2 Målgrupp

Kursen är avsedd för personer som ska tillhandahålla växtskyddsmedel på marknaden.

4.1.1.3 Syfte

Syftet med kursen är att uppnå en hållbar användning av växtskyddsmedel genom att minska de risker och konsekvenser som användningen av bekämpningsmedel innebär för människors hälsa och miljön. Kursen har också som syfte att främja användning av integrerat växtskydd och andra alternativa metoder eller tekniker såsom icke kemiska alternativ till växtskyddsmedel.

4.1.1.4 Mål

Kursen ska uppfylla kraven i direktiv 2009/128 EG, om hållbar användning av växtskyddsmedel, vilket innebär att:

- Kursen ska ge kunskap om växtskyddsmedlens hantering och egenskaper.
- Distributören ska ha kunskap för att kunna informera och rådge sina kunder och på så sätt minska riskerna för människors hälsa och påverkan på miljön. I detta ingår att:
 - Ha kännedom om bedömning av bekämpningsbehovet och ha kunskaper om att kunna genomföra ett för omgivande miljö och arbetsmiljö säkert och effektivt arbete med växtskyddsmedel.
 - Ha kunskap om de bestämmelser som finns för hantering och användning av växtskyddsmedel samt vilka risker som finns för hälsa, miljö och livsmedel.
 - Ha tillräckliga kunskaper om att kunna utnyttja teknisk utrustning så att bästa ekonomiska utbyte uppnås samtidigt som riskerna för miljön hålls nere.

4.1.2 Upplägg

Kursen omfattar 29 lektionstimmar. Dessa fördelas över fyra dagar med följande innehåll:

- Dag 1: bestämmelser och miljö (7 lektionstimmar)

- Dag 2: inriktningsdag för användning utomhus som innefattar integrerat växtskydd (7 lektionstimmar)
- Dag 3: teknik med praktiskt moment (7 lektionstimmar)
- Dag 4: hälsa och arbetsmiljö, sammanfattning av dagarna samt prov (8 lektionstimmar)

Fördelen med detta upplägg är bland annat att det:

- Underlättar för att vid behov kunna komplettera och eller slutföra kursen vid ett senare tillfälle
- Underlättar samordning mellan länen
- Underlättar kravställandet vid upphandling av tjänster
- Möjliggör gemensamt utbildningsmaterial mellan länen

En fullständig timplan med de olika kursmomenten finns på Jordbruksverkets webbplats i deras motsvarande kursplan för grundutbildning av användare av växtskyddsmedel utomhus (se avsnitt 4.2 i Jordbruksverkets kursplan).

4.1.2.1 Teknik och praktiska moment

Dag tre i grundutbildning i användning av växtskyddsmedel utomhus handlar om teknik kopplat till kemisk bekämpning och även praktiska moment inom detta område. Dagen ska även belysa vikten av att använda skyddskläder vid olika moment, som till exempel påfyllning. Denna dag ska innehålla minst 4 timmar av praktiska moment. För de resterande 3 timmarna av denna dag får kursledaren själv välja om undervisningen ska vara av praktisk karaktär eller teoretisk i sal.

Dagen ska ta upp följande moment:

- Genomgång av sprutans viktiga delar, krav på utrustning
- Funktionstest
- Egen teknisk översyn av sprututrustning och kalibrering
- Uppgradering av befintlig spruta, ny teknik
- Rengöring av spruta och utrustning
- Slutna överföringssystem/påfyllningssystem
- Genomgång av formler för beräkning av vätskemängd, koncentration, med mera.

Praktiska moment som ska finnas med under denna dag är följande:

- Ryggsprutans hantering och kalibrering
- Sprutans delar (lantbruksspruta eller annan lämplig spruta förutom ryggspruta)
- Påfyllning av preparat, utrustning för tömning och rengöring av förpackningar
- Kalibrering av spruta
- Påfyllning av spruta
- Rengöring och tömning av spruta och utrustning

- Demonstration av den egna tekniska översynen av sprututrustning
- Praktiska övningar med Hjälpredan
- Demonstration av olika munstycken och deras täckningsgrad
- Hantering av skyddskläder

Utöver de moment som nämns ovan är kursledarna fria att själva lägga in fler praktiska moment under denna dag som belyser teknik kopplat till kemisk bekämpning.

4.1.3 Frånvaro

Frånvaro av en kursdeltagare under en kortare period, maximalt fyra timmar, kan tillåtas om särskilda skäl finns och efter medgivande från kursledningen. Kursledningen ska då möjlighet finns hänvisa kursdeltagaren till samma kursmoment vid en annan kurs.

Om inte möjlighet till deltagande på en annan kurs finns och frånvaro har medgivits av kursledningen ska dessa delar läsas i kursboken och provfrågorna som berör de avsnitt som tagits upp under frånvaron vara korrekt besvarade.

4.1.4 Prov

För generella instruktioner se 2.3 Provfrågor och övningsuppgifter.

Provet ska innehålla frågor om:

- Lagstiftning
- Etiketter (med delfrågor eller i kryssform)
- Skyddsåtgärder hälsa
- Anpassade skyddsavstånd utifrån givna förutsättningar
- Fasta skyddsavstånd
- Kalibreringsmetoder
- Egen teknisk översyn av sprutan
- Val av munstycken utifrån givna förutsättningar
- Hänsynstagande till pollinerande insekter
- Integrerat växtskydd
- Behovsanpassad bekämpning
- Villkor för vissa preparat
- Val av preparat
- Minst två räkneuppgifter
- Påfyllnings och rengöringsplats
- Ifyllnad av sprutjournal

Följande områden är obligatoriska och ska vara korrekt besvarade för att få godkänt på provet, oavsett om procentsatsen för provet är uppnådd:

- Samtliga räkneuppgifterna

- En etikettfråga med delfrågor eller i kryssform
- Val av preparat
- Hänsynstagande till pollinerande insekter
- Integrerat växtskydd
- Inlämningsuppgift som innefattar sprutjournal, användarvillkor och skyddsavstånd (fasta samt anpassade skyddsavstånd)

4.1.5 Litteratur

4.1.5.1 Tryckt obligatorisk litteratur

Följande litteratur är obligatorisk där varje deltagare ska få en tryckt kopia av litteraturen. Övrig litteratur anpassas efter kursdeltagarnas yrkesinriktning.

- Säker bekämpning, Natur och Kultur, senaste utgåvan
- Hjälprea för bestämning av vindanpassat skyddsavstånd vid användning av lantbruksspruta med bom, Säkert växtskydd
- Hjälprea för bestämning av vindanpassat skyddsavstånd vid användning av fläktspruta i fruktodling, Säkert växtskydd

4.1.5.2 Digital obligatorisk litteratur

Följande litteratur ska användas under kursen men det räcker att deltagarna hänvisas till en digital upplaga av litteraturen och är inte något som behöver ges ut i tryckt format. Övrig litteratur anpassas efter kursdeltagarnas yrkesinriktning.

- Bekämpningsrekommendationer – svampar och insekter, Jordbruksverkets webbutik
- Kemisk ogräsbekämpning, Jordbruksverkets webbutik

4.2 Vidareutbildning i användning av växtskyddsmedel utomhus

4.2.1 Övergripande

4.2.1.1 Omfattning

Kursen ger möjlighet att förnya giltigt utbildningsbevis för fortsatt behörighet att tillhandahålla växtskyddsmedel på marknaden.

4.2.1.2 Målgrupp

Kursen är avsedd för personer som tillhandahåller växtskyddsmedel på marknaden.

4.2.1.3 Syfte

Syftet med kursen är att uppnå en hållbar användning av växtskyddsmedel genom att minska de risker och konsekvenser som användningen av bekämpningsmedel innebär för människors hälsa och miljön. Kursen har också som syfte att främja användning av integrerat växtskydd och andra alternativa metoder eller tekniker såsom icke kemiska alternativ till växtskyddsmedel.

4.2.1.4 Mål

Kursen ska uppfylla kraven i direktiv 2009/128 EG, om hållbar användning av bekämpningsmedel, vilket innebär att:

Kursen ska ge kunskap om växtskyddsmedlens hantering och egenskaper.

Distributören ska ha kunskap för att kunna informera och rådge sina kunder och på så sätt minska riskerna för människors hälsa och påverkan på miljön. I detta ingår att:

- Ha kännedom om bedömning av bekämpningsbehovet och ha kunskaper om att kunna genomföra ett för omgivande miljö och arbetsmiljö säkert och effektivt arbete med växtskyddsmedel.
- Ha kunskap om de bestämmelser som finns för hantering och användning av växtskyddsmedel samt vilka risker som finns för hälsa, miljö och livsmedel.
- Ha tillräckliga kunskaper om att kunna utnyttja teknisk utrustning så att bästa ekonomiska utbyte uppnås samtidigt som riskerna för miljön hålls nere.

4.2.2 Upplägg

Kursen omfattar 8 lektionstimmar

- Speciell miljölagstiftning
- Integrerat växtskydd
- Risker för miljön
- Nyheter inom teknik
- Arbetsmiljö och hälsa
- Prov

En fullständig timplan med de olika kursmomenten finns på Jordbruksverkets webbplats i deras motsvarande kursplan för vidareutbildning av användare av växtskyddsmedel utomhus (se avsnitt 4.4 i Jordbruksverkets kursplan).

4.2.3 Prov

För generella instruktioner se 2.3 Provfrågor och övningsuppgifter.

Provet ska innehålla frågor om:

- Lagstiftning
- Risker för yttre miljön
- Etiketter (med delfrågor eller i kryssform)
- Skyddsåtgärder hälsa
- Anpassade skyddsavstånd utifrån givna förutsättningar
- Fasta skyddsavstånd mot skyddsvärda biotoper och vatten
- Kalibreringsmetoder
- Egen teknisk översyn av sprutan,
- Val av munstycken utifrån givna förutsättningar
- Integrerat växtskydd, exempelvis förebyggande åtgärder, behovsanpassning, val av preparat
- Hänsynstagande till pollinerande insekter
- Villkor för vissa preparat
- Minst två räkneuppgifter
- Påfyllnings och rengöringsplats
- Ifyllnad av sprutjournal

Följande områden är obligatoriska och ska vara korrekt besvarade för att få godkänt på provet oavsett om procentsatsen för provet är uppnådd:

- Inlämningsuppgift som innefattar sprutjournal, användningsvillkor och skyddsavstånd (fasta och anpassade skyddsavstånd)
- Samtliga räkneuppgifterna
- Hänsynstagande till pollinerande insekter
- En etikettfråga med delfrågor eller i kryssform
- Integrerat växtskydd

4.2.4 Litteratur

4.2.4.1 Tryckt obligatorisk litteratur

Följande litteratur är obligatorisk där varje deltagare ska få en tryckt kopia av litteraturen. Övrig litteratur anpassas efter kursdeltagarnas yrkesinriktning.

- Säker bekämpning, Natur och Kultur, senaste utgåvan

- Hjälprea för bestämning av vindanpassat skyddsavstånd vid användning av lantbruksspruta med bom, Säkert växtskydd
- Hjälprea för bestämning av vindanpassat skyddsavstånd vid användning av fläktspruta i fruktodling, Säkert växtskydd

4.2.5 Digital instuderingskurs

För generell information gällande instuderingskursen se 2.2. Digital instuderingskurs. Kursen kommer belysa följande områden som deltagarna förväntas kunna men som inte kommer gås igenom under kursen vidareutbildning i användning av växtskyddsmedel utomhus:

- Lagar och regler
- Förordning (EG) nr 1107/2009 om utsläppande av växtskyddsmedel på marknaden
- Direktiv 128/2009/EG (IPM, substitution etc)
- Svenska regelverk
 - Svenska förordningar
 - Svenska föreskrifter
 - Kemikalieinspektionen
 - Jordbruksverket
 - Naturvårdsverket
 - Arbetsmiljöverket
- Instuderingsfrågor
- Risker för yttre miljön
 - Växtskyddsmedelsrester i livsmedel och dricksvatten
 - Transport av växtskyddsmedel i miljön
 - Åtgärder för att förhindra/minska risken för rester i livsmedel och dricksvatten
 - Instuderingsfrågor
- Hantering/Förvaring
 - Påfyllnings- och rengöringsplats
 - Rester och tomemballage
 - Instuderingsfrågor
- Teknik
 - Funktionstest
 - Egen teknisk översyn
 - Kalibrering
 - Instuderingsfrågor
- Exempel på olika formler och när de används
 - Övningsexempel

- Integrerat växtskydd
 - Introduktion om Integrerat växtskydd
 - Instuderingsfrågor

5 Utbildning i användning av växtskyddsmedel i och omkring växthus

5.1 Grundutbildning i användning av växtskyddsmedel i och omkring växthus

5.1.1 Övergripande

5.1.1.1 Omfattning

Genomförd kurs och godkänt prov ger behörighet att tillhandahålla växtskyddsmedel på marknaden.

5.1.1.2. Målgrupp

Kursen är avsedd för personer som ska tillhandahålla växtskyddsmedel på marknaden.

5.1.1.3. Syfte

Syftet med kursen är att uppnå en hållbar användning av växtskyddsmedel genom att minska de risker och konsekvenser som användningen av bekämpningsmedel innebär för människors hälsa och miljön. Kursen har också som syfte att främja användning av integrerat växtskydd och andra alternativa metoder eller tekniker såsom icke kemiska alternativ till bekämpningsmedel.

5.1.1.4. Mål

Kursen ska uppfylla kraven i direktiv 2009/128 EG, om hållbar användning av bekämpningsmedel, vilket innebär att:

Kursen ska ge kunskap om växtskyddsmedlens hantering och egenskaper.

Distributören ska ha kunskap för att kunna informera och rådge sina kunder och på så sätt minska riskerna för människors hälsa och påverkan på miljön. I detta ingår att:

- Ha kännedom om bedömning av bekämpningsbehovet och ha kunskaper om att kunna genomföra ett för omgivande miljö och arbetsmiljö säkert och effektivt arbete med växtskyddsmedel.
- Ha kunskap om de bestämmelser som finns för hantering och användning av växtskyddsmedel samt vilka risker som finns för hälsa, miljö och livsmedel.
- Ha tillräckliga kunskaper om att kunna utnyttja teknisk utrustning så att bästa ekonomiska utbyte uppnås samtidigt som riskerna för miljön hålls nere.

5.1.2. Upplägg

Kursen omfattar 29 lektionstimmar. Dessa fördelas över fyra dagar med följande innehåll:

- Dag 1: bestämmelser och tillsynsmyndigheter (7 lektionstimmar)
- Dag 2: inriktningsdag för användning i och omkring växthus som innefattar integrerat växtskydd (7 lektionstimmar)
- Dag 3: teknik med praktiskt moment (7 lektionstimmar)

- Dag 4: hälsa och arbetsmiljö, sammanfattning av dagarna samt prov (8 lektionstimmar)

Fördelen med detta upplägg är bland annat att det:

- Underlättar för att vid behov kunna komplettera och eller slutföra kursen vid ett senare tillfälle
- Underlättar samordning mellan länen
- Underlättar kravställandet vid upphandling av tjänster
- Möjliggör gemensamt utbildningsmaterial mellan länen

En fullständig timplan med de olika kursmomenten finns på Jordbruksverkets webbplats i deras motsvarande kursplan för grundutbildning av användare av växtskyddsmedel i och omkring växthus (se avsnitt 4.2 i Jordbruksverkets kursplan).

5.1.2.1 Teknik och praktiska moment

Dag tre i grundutbildning i användning av växtskyddsmedel i och omkring växthus handlar om teknik kopplat till kemisk bekämpning och även praktiska moment inom detta område. Dagen ska även belysa vikten av att använda skyddskläder vid olika moment, som till exempel påfyllning. Denna dag ska innehålla minst 4 timmar av praktiska moment. För de resterande 3 timmarna av denna dag får kursledaren själv välja om undervisningen ska vara av praktisk karaktär eller teoretisk i sal.

Dagen ska ta upp följande moment:

- Genomgång av sprutans viktiga delar, krav på utrustning
- Funktionstest
- Egen teknisk översyn av sprututrustning och kalibrering
- Uppgradering av befintlig spruta, ny teknik
- Rengöring av spruta och utrustning
- Genomgång av formler för beräkning av vätskemängd, koncentration med mera

Praktiska moment som ska finnas med under denna dag är följande:

- Ryggsprutans hantering och kalibrering
- Sprutans delar (kärrspruta eller annan lämplig spruta förutom ryggspruta)
- Påfyllning av preparat, utrustning för tömning och rengöring av förpackningar
- Kalibrering av spruta
- Påfyllning av spruta
- Rengöring och tömning av spruta och utrustning
- Demonstration av den egna tekniska översynen av sprututrustning

- Demonstration av olika munstycken och deras täckningsgrad
- Hantering av växtmaterial (sprututförare samt övriga anställda)
- Hantering av skyddskläder

Utöver de moment som nämns ovan är kursledaren fria att själva lägga in fler praktiska moment under denna dag som belyser teknik kopplat till kemisk bekämpning.

5.1.3. Frånvaro

Frånvaro av en kursdeltagare under en kortare period, maximalt fyra timmar, kan tillåtas om särskilda skäl finns och efter medgivande från kursledningen. Kursledningen ska då möjlighet finns hänvisa kursdeltagaren till samma kursmoment vid en annan kurs.

Om inte möjlighet till deltagande på en annan kurs finns och frånvaro har medgivits av kursledningen ska dessa delar läsas i kursboken och provfrågorna som berör de avsnitt som tagits upp under frånvaron vara korrekt besvarade.

5.1.4. Prov

För generella instruktioner se 2.3 Provfrågor och övningsuppgifter.

Provet ska innehålla frågor om:

- Lagstiftning
- Etiketter (med delfrågor eller i kryssform)
- Skyddsåtgärder hälsa
- Fasta skyddsavstånd
- Kalibreringsmetoder
- Egen teknisk översyn av sprutan
- Hänsynstagande till pollinerande insekter
- Integrerat växtskydd
- Behovsanpassad bekämpning
- Villkor för vissa preparat
- Val av preparat
- Minst två räkneuppgifter
- Påfyllnings och rengöringsplats
- Biologiskt växtskydd
- Läckagerisker
- Ifyllnad av sprutjournal

Följande områden är obligatoriska och ska vara korrekt besvarade för att få godkänt på provet oavsett om procentsatsen för provet är uppnådd:

- Skyddsåtgärder hälsa
- Samtliga räkneuppgifterna
- En etikettfråga med delfrågor eller i kryssform
- Val av preparat
- Integrerat växtskydd

- Inlämningsuppgift som väver samman sprutjournal och användarvillkor

5.1.5 Litteratur

5.1.5.1 Tryckt obligatorisk litteratur

Följande litteratur är obligatorisk där varje deltagare ska få en tryckt kopia av litteraturen. Övrig litteratur anpassas efter kursdeltagarnas yrkesinriktning.

- Säker bekämpning, Natur och Kultur, senaste utgåvan

5.1.5.2 Digital obligatorisk litteratur

Följande litteratur ska användas under kursen men det räcker att deltagarna hänvisas till en digital upplaga av litteraturen och är inte något som behöver ges ut i tryckt format. Övrig litteratur anpassas efter kursdeltagarnas yrkesinriktning.

- Bekämpning i yrkesmässig trädgårdsodling

5.2 Vidareutbildning i användning av växtskyddsmedel i och omkring växthus

5.2.1 Övergripande

5.2.1.1 Omfattning

Kursen ger möjlighet att förnya giltigt utbildningsbevis för fortsatt behörighet att tillhandahålla växtskyddsmedel på marknaden.

5.2.1.2 Målgrupp

Kursen är avsedd för personer som tillhandahåller växtskyddsmedel på marknaden.

5.2.1.3 Syfte

Syftet med kursen är att uppnå en hållbar användning av växtskyddsmedel genom att minska de risker och konsekvenser som användningen av bekämpningsmedel innebär för människors hälsa och miljön. Kursen har också som syfte att främja användning av integrerat växtskydd och andra alternativa metoder eller tekniker såsom icke kemiska alternativ till växtskyddsmedel.

5.2.1.4. Mål

Kursen ska uppfylla kraven i direktiv 2009/128 EG, om hållbar användning av bekämpningsmedel, vilket innebär att:

Kursen ska ge kunskap om växtskyddsmedlens hantering och egenskaper.

Distributören ska ha kunskap för att kunna informera och rådge sina kunder och på så sätt minska riskerna för människors hälsa och påverkan på miljön. I detta ingår att:

- Ha kännedom om bedömning av bekämpningsbehovet och ha kunskaper om att kunna genomföra ett för omgivande miljö och arbetsmiljö säkert och effektivt arbete med växtskyddsmedel.
- Ha kunskap om de bestämmelser som finns för hantering och användning av växtskyddsmedel samt vilka risker som finns för hälsa, miljö och livsmedel.
- Ha tillräckliga kunskaper om att kunna utnyttja teknisk utrustning så att bästa ekonomiska utbyte uppnås samtidigt som riskerna för miljön hålls nere.

5.2.2 Upplägg

Kursen omfattar 8 lektionstimmar

- Läckagerisker
- Risker för miljön
- Arbetsmiljö och hälsa
- Integrerat växtskydd
- Dokumentation

- Prov

En fullständig timplan med de olika kursmomenten finns på Jordbruksverkets webbplats i deras motsvarande kursplan för vidareutbildning av användare av växtskyddsmedel i och omkring växthus (se avsnitt 4.4 i Jordbruksverkets kursplan).

5.2.3 Prov

För generella instruktioner se 2.3 Provfrågor och övningsuppgifter.

Provet ska innehålla frågor om:

- Lagstiftning
- Etiketter (med delfrågor eller i kryssform)
- Skyddsåtgärder hälsa
- Fasta skyddsavstånd mot skyddsvärda biotoper och vatten
- Kalibreringsmetoder
- Egen teknisk översyn av sprutan
- Integrerat växtskydd, exempelvis förebyggande åtgärder, behovsanpassning, val av preparat
- Hänsynstagande till pollinerande insekter
- Villkor för vissa preparat
- Minst två räkneuppgifter
- Påfyllnings och rengöringsplats
- Biologiskt växtskydd
- Läckagerisker
- Ifyllnad av sprutjournal

Följande områden är obligatoriska och ska vara korrekt besvarade för att få godkänt på provet oavsett om procentsatsen för provet är uppnådd:

- Skyddsåtgärder hälsa
- Hänsynstagande till pollinerande insekter
- Samtliga räkneuppgifterna
- En etikettfråga med delfrågor eller i kryssform
- Integrerat växtskydd
- Inlämningsuppgift som väver samman sprutjournal och användarvillkor

5.2.4 Litteratur

5.2.4.1 Tryckt obligatorisk litteratur

Följande litteratur är obligatorisk där varje deltagare ska få en tryckt kopia av litteraturen.

Övrig litteratur anpassas efter kursdeltagarnas yrkesinriktning

- Säker bekämpning, Natur och Kultur, senaste utgåvan

5.2.4.2 Digital obligatorisk litteratur

Följande litteratur ska användas under kursen men det räcker att deltagarna hänvisas till en digital upplaga av litteraturen och är inte något som behöver ges ut i tryckt format. Övrig litteratur anpassas efter kursdeltagarnas yrkesinriktning.

- Bekämpning i yrkesmässig trädgårdsodling

5.2.5 Digital instuderingskurs

För generell information gällande instuderingskursen se 2.2. Digital instuderingskurs. Kursen kommer belysa följande områden som deltagarna förväntas kunna men som inte kommer gås igenom under kursen vidareutbildning i användning av växtskyddsmedel i och omkring växthus:

- Lagar och regler
- EU-direktiv (128/2009) (IPM, substitution etc)
- Svenska lagar
- Svenska förordningar
- Svenska föreskrifter
 - Kemikalieinspektionen
 - Jordbruksverket
 - Naturvårdsverket
 - Arbetsmiljöverket
- Instuderingsfrågor
- Risker för yttre miljön
 - Växtskyddsmedelsrester i livsmedel och dricksvatten
 - Transport av växtskyddsmedel i miljön
 - Åtgärder för att förhindra/minska risken för rester i livsmedel och dricksvatten
 - Instuderingsfrågor
- Hantering/Förvaring
 - Påfyllnings- och rengöringsplats
 - Rester och tomemballage
 - Instuderingsfrågor
- Teknik
 - Funktionstest
 - Egen teknisk översyn
 - Kalibrering
 - Instuderingsfrågor
- Räkneuppgifter
 - Exempel på olika formler och när de används

- Övningsexempel
- Integrerat växtskydd
 - Introduktion om Integrerat växtskydd
 - Instuderingsfrågor